

Notatka z posiedzenia
Regionalnej Rady ds. Sprawiedliwej Transformacji województwa śląskiego
19 września 2024 r.

1. Posiedzenie Regionalnej Rady ds. Sprawiedliwej Transformacji województwa śląskiego (dalej Rady) otworzyła **Pani Małgorzata Staś – Dyrektor Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu UMWSL**.
2. Pani Dyrektor nawiązała do miejsca organizacji Rady – zrewitalizowanego obiektu Muzeum Śląskiego, będącego udanym przykładem procesu transformacji, i podziękowała członkom Rady za zaangażowanie w pierwszy etap wdrażania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, a szczególnie za wszystkie opinie i rekomendacje do kryteriów wyboru projektów oraz za udział w spotkaniach Grupy Roboczej ds. Funduszu Sprawiedliwej Transformacji przy Komitecie Monitorującym FE SL 2021-2027.
3. Pierwszym punktem obrad była **prezentacja stanu realizacji Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) w ramach FE SL 2021-2027 oraz działań w zakresie sprawiedliwej transformacji województwa śląskiego**. Prezentację przeprowadziła **Pani Małgorzata Staś – Dyrektor Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu UMWSL**, a następnie kontynuowała **Pani Anna Dudek – Kierownik Referatu transformacji regionu** w tym departamencie.

W trakcie prezentacji przedstawiono m.in. informacje dotyczące:

- Postępu we wdrażaniu programu FE SL 2021-2027, w tym uruchomionych naborów, złożonych i wybranych wniosków oraz zawartych umów o dofinansowanie.
 - Stanu realizacji Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w tym naborów, złożonych i wybranych wniosków, przyjętych kryteriów wyboru, operacji o znaczeniu strategicznym.
 - Działania na rzecz transformacji województwa śląskiego realizowanych od stycznia do września 2024 r., w tym rozpoczęcia projektu ROPT 2.0, złożenia projektu promującego edukację wyższą w regionie, realizowanych badań i innych działań partnerskich podejmowanych m.in. w ramach inicjatyw Komisji Europejskiej.
4. Drugim punktem programu była **prezentacja Ministerstwa Klimatu i Środowiska na temat Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu do 2030 roku (aktualizacja KPEiK z 2019 r.)**. Prezentację przeprowadził **Pan Wojciech Krawczyk - Dyrektor Departamentu Strategii i Analiz MKiŚ**. W trakcie prezentacji przedstawiono:
 - Strukturę dokumentu wraz załącznikami, w tym 2 scenariusze prognoz klimatyczno-energetycznych.
 - Wyniki prognoz dla scenariuszy na 2030 rok oraz kluczowe działania ujęte w Programie.
 - Harmonogram dalszych prac nad aKPEiK.
 5. Po tych dwóch prezentacjach przystąpiono do dyskusji jak niżej:
 - głos zabrał **Pan Waław Czerkowski** – Przewodniczący Rady Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych (OPZZ) Województwa Śląskiego, który zadał pytanie Panu Wojciechowi Krawczykowi - Dyrektorowi w MKiŚ, na ile realna jest realizacja założeń aKPEiK i czy plany te nie są zbyt ambitne. W odpowiedzi uzyskał informację, że przedstawione prognozy są optymalizacją ekonomiczną, modelem uwzględniającym ścieżkę cenową energii elektrycznej, który musi zakładać bezpieczeństwo dostaw i jednocześnie nie zakłada nieprzewidzianych odchyleń.

- **Pan Piotr Pawelec** – przedstawiciel InnoEnergy Central Europe Sp. z o. o. zapytał o powiązanie aKPEiK z PEP2040, a także czy ten ostatni Program będzie aktualizowany, na co uzyskał pozytywną odpowiedź. W opinii przedstawiciela MKiŚ PEP2040 obejmie podobną perspektywę czasową, ale będzie bardziej szczegółowy.
 - Kolejne pytanie sformułował **Pan prof. dr hab. inż. Jarosław Zuwała** – Zastępca Dyrektora ds. Badań i Rozwoju Instytutu Technologii Paliw i Energii o plany zw. z produkcją wodoru w Polsce, która obecnie stanowi duże wyzwanie technologiczne. Przedstawiciel MKiŚ zgodził się z tą opinią.
 - Z kolei **Pan Mikołaj Troczyński** – Specjalista ds. odnawialnych źródeł energii Fundacji WWF Polska zapytał o plany dot. importu zielonego wodoru na potrzeby przemysłu. Odpowiadając na to pytanie przedstawiciel MKiŚ przyznał, że będzie to zależęć od ceny wodoru, ale kluczowe jest w tej kwestii zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego.
 - **Pan dr hab. prof. UE Adam Drobnik** – Dziekan Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Transformacji Regionów, Kierownik Katedry Badań Strategicznych i Regionalnych, Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach stwierdził, że aKPEiK jest programem ambitnym, ale nie uwzględnia wymiaru terytorialnego i związanych z tym kosztów społeczno-gospodarczych ponoszonych w wyniku dekarbonizacji. Zapytał również, czy w dokumencie przewiduje się środki finansowe na ten cel. Przedstawiciel MKiŚ odpowiedział, że diagnozowanie lokalnych potrzeb zw. z procesem transformacji społeczno-gospodarczej jest rolą lokalnych władz i takie zapisy powinny znaleźć się w dokumentach szczebla regionalnego lub lokalnego. Ponadto, wspomniał, że instrumentem finansowym dla regionów będzie Społeczny Fundusz Klimatyczny. **Pani Dyrektor Małgorzata Staś** dodała, że zostało już skierowane pismo wyrażające chęć współpracy Województwa Śląskiego w ramach SFK w obszarze transportu i rozwoju OZE.
6. Kolejnym punktem programu była **prezentacja Referatu Regionalnego Centrum Analiz i Planowania Strategicznego Departament Rozwoju i Transformacji Regionu UMWSL na temat procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego – kontekstu regionalnego i krajowego. Prezentację przeprowadziła Pani Magdalena Kolasińska – Główny specjalista tego Referatu.** W trakcie prezentacji przedstawiono m.in.:
- Krajowy, regionalny i gminny system planowania strategicznego wraz z kluczowymi dokumentami.
 - Założenia strategii rozwoju województwa śląskiego (SRW) od 2000 r. i aktualizacji obowiązującej SRW.
 - Harmonogram opracowywania i konsultowania dokumentu.
 - Program konferencji otwierającej prace nad aktualizacją SRWŚI „Śląskie 2030”, która odbędzie się 3 października 2024 r.
7. Następną prezentacją **Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu UMWSL dotyczyła projektu „Lokalna tożsamość motorem transformacji tradycyjnego przemysłu” Local identity driving traditional industry transition (LOTTI 2023-2027)** i przedstawiła ją **Pani Barbara Szafir - Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu UMWSL.** W trakcie prezentacji omówiono:
- Cele projektu LOTTI, które koncentrują się na transformacji przemysłowej i lokalnej tożsamości w regionach europejskich.
 - Działania już zrealizowane, w tym identyfikacja potrzeb lokalnych interesariuszy podczas warsztatów i wizyt studyjnych.
 - Planowane działania dla mieszkańców regionu, w tym w ramach wydarzenia TransformujeMY Śląskie, promującego ochronę dziedzictwa przemysłowego oraz wartości kulturowych.

8. Po zakończonych prezentacjach **Pani Dyrektor Małgorzata Staś zaprosiła do kontynuowania dyskusji.**
- Jako pierwszy głos zabrał **Pan Wacław Czerkawski** – Przewodniczący Rady Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych (OPZZ) Województwa Śląskiego, który zapytał Panią Joannę Pauly – Dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich i Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Przemysłu o stan notyfikacji umowy społecznej dot. sektora górnictwa węgla kamiennego przez KE oraz o planowane zmiany w harmonogramie zamykania kopalń. Odpowiadając na to pytanie Pani Dyrektor Joanna Pauly wspomniała, że KE będzie notyfikowała nie całość umowy społecznej, tylko jej część – program wsparcia dla górnictwa i przewiduje, że prace nad notyfikacją programu zostaną zakończone w 2024r.
 - **Pan Bogdan Tkocz** – Przewodniczący ZOZ NSZZ „Solidarność”, Główny Specjalista ds. Transformacji Tauron Serwis sp. z o.o. podkreślił wagę zastępowania miejsc pracy w kopalniach stabilnymi miejscami pracy w innych sektorach oraz konieczność uzyskiwania nowych kompetencji zawodowych. **Dyrektor Małgorzata Staś** przyznała, że w ramach FESL 2021-2027 są dedykowane działania i środki finansowe na cel zw. z przekwalifikowaniem pracowników, a kolejne posiedzenie Rady Regionalnej będzie poświęcone właśnie rynkowi pracy.
 - **Pan Andrzej Chwiluk** – Przewodniczący Międzyzakładowego Związku Zawodowego Górników w Polsce KWK Makoszowy zapytał, czy istnieje jedna instytucja odpowiedzialna za tworzenie miejsc pracy oraz czy istnieją gminy niezależne energetycznie np. tworzące spółdzielnie energetyczne. Odpowiadając na pytanie **Pani Dyrektor Małgorzata Staś** przyznała, że popyt na pracowników kreuje rynek. Obecnie UMWSL realizuje projekty skierowane do osób odchodzących z górnictwa takie jak np. projekt ENERGIA. W odpowiedzi na drugie pytanie podkreśliła, że gminy mają ambitne plany, ale napotykają na bariery legislacyjne. **Pan Andrzej Chwiluk** dodał, że ważne jest poznanie opinii górników na temat swojej przyszłości, a także opinii mieszkańców gmin górniczych.
 - **Pan Piotr Pawelec** – przedstawiciel InnoEnergy Central Europe Sp. z o.o. wspomniał, że w Polsce do Programu NFOŚiGW wpłynęło ponad 100 projektów dot. tworzenia społeczności energetycznych, a za dobrą praktykę uznał realizowany przez własną agendę unijną program umożliwiający zdobycie przez polskich pracowników kwalifikacji w zakresie produkcji baterii.
 - **Pan Grzegorz Pytel** – członek Zarządu Głównego Porozumienia Związków Zawodowych "KADRA" przyznał, że pozyskaniu kluczowego inwestora sprzyjają atrakcyjne warunki stworzone przez gminę, w tym odpowiednie przygotowanie inwestora.
 - Jako ostatnia głos w dyskusji zabrała **Pani Katarzyna Loska-Szafrańska** – Prezes Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej w Katowicach, informując o roli ekonomii społecznej i miejscach pracy zlokalizowanych w 44 spółdzielniach socjalnych w regionie.
9. Po zakończeniu dyskusji **Pani Dyrektor Małgorzata Staś poprosiła o zgłaszanie propozycji prezentacji dot. działań i projektów** na kolejne posiedzenie Rady, które zostanie poświęcone rynkowi pracy. **Następnie podziękowała za udział w posiedzeniu** i na tym posiedzeniu zamknęto.